

SÄÄNNÖT TEHORESERVIJÄRJESTELMÄÄN KUULUVIEN YKSIKÖIDEN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPIDOLLE JA NIIDEN KÄYTÖLLE

Fingrid Oyj

Katuosoite
Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Postiosoite
PL 530
00101 Helsinki

Puhelin
030 395 5000

Faksi
030 395 5196

Y-tunnus 1072894-3, ALV rek.
etunimi.sukunimi@fingrid.fi
www.fingrid.fi

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Tehoreservikohteen käyttövalmiuden ylläpito	3
2.1	Yleiset säännöt	3
2.2	Käyttöhenkilökunta	3
2.3	Käyttöaika	3
2.4	Päästölupa ja -oikeudet	4
2.5	Ympäristöluvut.....	4
2.6	Tehoreserviyksikön koekäyttö ennen talvikautta.....	4
2.7	Tehoreserviyksikön koekäyttömahdollisuus talvikaudella.....	4
3	Tehoreserviyksikön käyttö sähköjärjestelmän tarpeisiin.....	5
3.1	Yleiset säännöt.....	5
3.2	Tehoreserviyksikön käynnistys ja pysäytys	5
3.2.1	Muuttuvat kustannukset	6
3.2.2	Kiinteät kustannukset.....	6
3.2.3	Kahdenvälisen kauppohennoittelu	6
3.2.4	Tehoreservin käyttö talvikauden ulkopuolella	7
3.2.5	Tehoreservin käyttöönottovalmiuden nosto	7
4	Taseselvitys	7
5	Käyttövalmiuden ylläpitokorvaus.....	8
6	Tehoreservikohteen epäkäytettävyys	8
6.1	Ilmoitukset	8
6.2	Maksut	8
7	Tiedonvaihto ja raportointi	8
8	Käytösääntöjen muutokset ja tarkistukset	9
9	Käytösopimuksen purkaminen sekä ylläpitokorvausten palauttaminen ja takaisinperintä	9

1 Johdanto

Fingrid tai sen tytäryhtiö Finextra (jatkossa Fingrid) asettaa seuraavat säännöt tehoreserviin kuuluvien voimalaitosyksiköiden, varastojen ja sähkökulutuksen joustoon kykenevien kohteiden (jatkossa Tehoreserviyksikkö) käyttövalmiuden ylläpidolle ja niiden käytölle.

Näitä sääntöjä sovelletaan voimalaitosyksikköön ja voimalaitoksen haltijaan sekä osuuteen osuusvoimalaitoksen yksiköstä ja tämän osuuden haltijaan sekä varastoon ja sähkökulutuksen joustoon kykenevien kohteisiin ja niiden haltijaan (jatkossa Yksikönhaltija).

2 Tehoreservikohteen käyttövalmiuden ylläpito

2.1 Yleiset säännöt

Tehoreserviyksikön tulee toteuttaa lain sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservilain 8§:n asettamat vaatimukset.

Tehoreserviyksiköllä tulee olla valmius käyttöönottoon enintään 12 tunnin kuluttua käskyn antamisesta 1 päivän joulukuuta ja 28 päivän helmikuuta välisenä aikana ja yhden kuukauden kuluttua muuna aikana.

Tehoreserviyksikkö voi koostua joko yhdestä yksittäisestä kohteesta tai useammasta pienemmästä kohteesta, jotka ovat yhdistetty yhdeksi isommaksi kokonaisuudeksi (aggregoitu). Aggregoidut kohteet voivat olla maantieteellisesti hajautettuja, mutta niiden tulee olla saman tasevastaavan taseessa.

Yksikönhaltija huolehtii siitä, että Tehoreserviyksiköllä on voimassa olevat sähkönsiirtoon liittyvät sopimukset.

2.2 Käyttöhenkilökunta

Yksikönhaltija huolehtii siitä, että sillä on käytettävissään määrällisesti ja osaamiseltaan riittävä henkilöstö toteuttamaan tässä säännöstössä asetetut velvoitteet.

2.3 Käyttöaika

Tehoreserviyksiköllä on valmius vähintään 200 tunnin käyttöaikaan käyttösopimuksen mukaisella täydellä teholla 1 päivän joulukuuta ja 28 päivän helmikuuta välisenä aikana. Tehoreserviyksiköllä tulee olla valmius vähintään kuuden tunnin yhtämittaiseen aktivointiin ja kahden peräkkäisen aktivoinnin väli (Lepoaika) voi olla enintään kolme tuntia.

2.4 Päästölupa ja -oikeudet

Tehoreserviyksiköllä tulee olla voimassa oleva päästölupa.

Yksikönhaltija vastaa siitä, että Tehoreserviyksiköllä on vuosittaisten päästöjen raportointiin ja oikeuksien mitätöintiin liittyvän aikataulun mukaisesti käytettävissään tarvittavat, lain mukaiset päästöoikeudet toteutunutta ajomäärää vastaavasti.

2.5 Ympäristöluvut

Tehoreserviyksiköllä tulee olla voimassa oleva ympäristölupa, joka mahdollistaa Tehoreserviyksikön toimimisen tehoreservinä näiden käytösääntöjen edellyttämällä tavalla.

2.6 Tehoreserviyksikön koekäyttö ennen talvikautta

Tehoreserviyksiköllä tulee tehdä onnistunut koekäyttö vuosittain erikseen Fingridin kanssa sovittuna ajankohtana enintään kuukautta aikaisemmin ennen 12 tunnin käynnistysvalmiuteen siirtymistä. Koekäytöllä varmistetaan Tehoreserviyksikön tekninen toimivuus ja käyttöhenkilöstön osaaminen.

Koekäyttö ei vaikuta kohdan 5 mukaiseen käyttövalmiuden ylläpitokorvaukseen.

Tehoreserviyksikön koekäytössä yksikkö on aktivoitava vähintään yhden tunnin ajan yli 80 % yksikön tehoreservijärjestelyyn tarjotusta sähkötehosta. Koekäytön pituus ei saa ylittää 12 tuntia ilman etukäteen perusteltua syytä.

Yksikönhaltija vastaa koekäytön toteutuksesta ja kustannuksista.

2.7 Tehoreserviyksikön koekäyttömahdollisuus talvikaudella

Varmistukseksi Tehoreserviyksikön enintään 12 tunnin käynnistysvalmiudesta Fingridillä on mahdollisuus koekäyttää Tehoreserviyksikköä kerran talvikaudessa. Fingrid ilmoittaa koekäytöstä Yksikönhaltijalle vähintään 12 tuntia ennen koekäyttöä.

Koekäytössä Tehoreserviyksikkö on aktivoitava vähintään yhden tunnin ajan Tehoreserviyksikön Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisella minimiteholla. Koekäytön pituus ei saa ylittää 12 tuntia ilman etukäteen perusteltua syytä.

Mikäli koekäyttö epäonnistuu tai koekäytössä todetaan, että Tehoreserviyksikkö ei ole sopimuksen edellyttämässä enintään 12 tunnin käynnistysvalmiudessa, Yksikönhaltijan on viipymättä saatettava Tehoreserviyksikkö sopimuksen edellyttämään enintään 12 tunnin käynnistysvalmiuteen. Fingrid pidättää kohdan 5 tarkoittaman ylläpitokorvauksen siltä ajalta, jolloin Tehoreserviyksikkö ei ole käytösäännön kohdan 2 mukaisesti tehoreservijärjestelmän käytettävissä.

Yksikönhaltija vastaa koekäytön toteutuksesta ja kustannuksista. Koekäytössä Yksikönhaltija saama sähkönmyyntituotto ei vaikuta kohdan 5 mukaiseen käyttövalmiuden ylläpitokorvaukseen.

Talvikaudella suoritettava koekäyttö huomioidaan käytösääntöjen kohdan 2.3. mainituksa 200 tunnin käyttöaikavalmiuden laskennassa.

3 Tehoreserviyksikön käyttö sähköjärjestelmän tarpeisiin

3.1 Yleiset säännöt

Yksikönhaltijalla on velvollisuus aktivoida sopimuksen piirissä oleva Tehoreserviyksikkö aina, kun Fingrid sitä pyytää tehoreservijärjestelmän tarpeisiin. Fingrid käyttöönottaa Tehoreserviä tilanteissa, joissa Fingrid todennäköisesti käyttäisi loppuun tasehallintaresursseja saavuttaakseen tasapainon kysynnän ja tarjonnan välillä.

3.2 Tehoreserviyksikön käynnistys ja pysäytys

Yksikönhaltija on velvollisuus käynnistää sopimuksen piirissä oleva Tehoreserviyksikkö aina, kun Fingrid sitä pyytää Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisen käynnistysajan kuluessa.

Talvijaksolla 1.12.–28.2. Tehoreserviyksikön käynnistysaika on enintään kaksitoista (12) tuntia laskettuna käynnistyskäskystä siihen ajanhetkeen, jolloin yksikkö on valmiina tehonmuutokseen Fingridin ohjeiden mukaisesti. Muuna aikana käynnistysaika on enintään yksi (1) kuukausi.

Yksikönhaltija on velvollinen jättämään tiedot koko Tehoreserviyksikön käytettävissä olevasta tehosta talvijakson 1.12.–28.2. aikana Fingridin sähköiseen reservikaupankäyntijärjestelmään Tehoreserviyksikön muuttuvilla kustannuksilla. Tiedot on jätettävä vähintään 12 tuntia ennen käyttötuntia.

Fingridillä on oikeus seurata Yksikönhaltijan jättämiä tietoja ja raportoida niistä jälkikäteen Energiavirastolle pyydettyä.

Kun Fingrid aktivoi Tehoreserviyksikön, Yksikönhaltija asettaa Tehoreserviyksikön sovitulle teholle ja siitä tehdään kahdenvälinen kauppa Fingridin ja Yksikönhaltijan välille. Tehoreserviyksikön ollessa aktivoituneena Yksikönhaltija on velvollinen Fingridin pyynnöstä säätämään käytettävissä olevaa Tehoreserviyksikköä sovitulle teholle ottaen huomioon yksikkökohtainen Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukainen ilmoitettu tehonmuutosnopeus. Tehonmuutosnopeuden on oltava vähintään 1MW / minuutti.

Mikäli Tehoreserviyksikkö vikaantuu ollessaan aktivoitunut, tulee Yksikönhaltijan välittömästi ilmoittaa vikaantumisesta Fingridille. Tällaisessa tapauksessa voidaan Yksikönhaltijan ja Fingridin välinen kahdenvälinen kauppa perua ilmoitusta seuraavan käyttötunnin jälkeisen käyttötunnin alusta eteenpäin.

Mikäli Tehoreserviyksikkö vikaantuu käyttöönoton aikana, tulee Yksikönhaltija välittömästi ilmoittaa Fingridille. Tällaisessa tapauksessa voidaan Yksikönhaltijan ja Fingridin välinen kahdenvälinen kauppa perua ensimmäisen aktivointiin suunnitellun käyttötunnin jälkeen.

Kun Tehoreserviyksikköä ei enää tarvita sähköjärjestelmän tarpeisiin, Fingrid ilmoittaa vähintään tuntia aikaisemmin Yksikönhaltijalle aktivoinnin päättämisestä.

3.2.1 Muuttuvat kustannukset

Yksikönhaltija toimittaa tiedon muuttuvista kustannuksista (tuntikohtainen kustannus, €/MWh) Tehoreserviyksiköittäin Fingridin sähköiseen reservikaupankäyntijärjestelmään. Muuttuvia kustannuksia laskettaessa otetaan huomioon muun muassa polttoainekustannus ja tuotantoon tarvittavien päästöoikeuksien arvo (€/MWh) Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisesti.

Lisäksi Yksikönhaltija toimittaa Tehoreserviyksiköittäin käyttöönottovalmiuden noston ylläpidon kustannustiedon (tuntikohtainen kustannus €/h) Fingridille kuukausittain. Käyttöönottovalmiuden noston ylläpidon kustannus ei voi ylittää muuttuvia kustannuksia.

Fingrid hyväksyy Yksikönhaltijoiden ehdotusten pohjalta vuosittain polttoainekustannusten perustana käytettävän tilaston / käytettävät tilastot sekä päästöoikeuksien arvon määritystavan.

3.2.2 Kiinteät kustannukset

Tehoreserviyksikön kiinteä aktivointikustannus (€/käynnistys) määräytyy Yksikönhaltijoiden Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisesti.

Lisäksi Yksikönhaltija toimittaa Tehoreserviyksiköittäin käyttöönottovalmiuden noston kiinteän kustannustiedon (€/käyttöönottovalmiuden nosto) Fingridille. Tehoreserviyksikön käyttöönottovalmiuden noston kiinteä kustannus ei voi ylittää sen kiinteää aktivointikustannusta.

3.2.3 Kahdenvälisten kauppojen hinnoittelu

Mikäli Tehoreserviyksikkö aktivoidaan, toteutetaan kahdenvälinen kauppa Fingridin sähköisessä reservikaupankäyntijärjestelmässä muuttuvilla kustannuksilla, jotka Yksikönhaltija on toimittanut kohdan 3.2.1 mukaisesti. Lisäksi kahdenvälisen kaupan hintaan lisätään kohdan 3.2.2 tarkoittamat kiinteät aktivointikustannukset.

Yksikönhaltija laatii Fingridille laskun kahdenvälisestä kaupasta seuraavan kuukauden 4. päivänä tai sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä. Fingrid maksaa kahdenväliset kaupat kahden kuukauden kuluessa.

3.2.4 Tehoreservin käyttö talvikauden ulkopuolella

Jos Fingrid päättää aktivoida Tehoreserviyksikköä talvikauden ulkopuolella, noudatetaan kohtia 3.2.1–3.2.4 Tällöin Fingrid perii ensin toteutuneita kustannuksia vastaavan tehoreservimaksun kyseisen käynnistyskuukauden sähkön kulutukselta ja maksaa Yksikönhaltijalle jälkikäteen kahden kuukauden kuluessa käynnistyskuukauden jälkeen.

Talvikauden ulkopuolella tapahtuva tehoreservin käyttö ei vaikuta kohdan 5 tarkoittamaan Käyttövalmiuden ylläpitokorvaukseen.

3.2.5 Tehoreservin käyttöönottovalmiuden nosto

Fingrid voi talvikaudella pyytää Yksikönhaltijaa nostamaan Tehoreserviyksikön käyttöönottovalmiutta. Fingrid ja Yksikönhaltija sopivat käyttöönottovalmiuden noston kestosta ja yksityiskohdista Tehoreserviyksikön tekniset reunaehdot huomioiden.

Käyttöönottovalmiuden noston tavoitteena on varmistaa Tehoreserviyksikön käytettävyys tehotasapainon hallintaan.

Käyttöönottovalmiuden nosto tapahtuu vähintään 12 tuntia ennen ennakoitua aktivointitarvetta. Fingridin Yksikönhaltijalle maksama käyttöönottovalmiuden noston kiinteän kustannus määräytyy kohdan 3.2.2 mukaisesti ja käyttöönottovalmiuden ylläpidon kustannus kohdan 3.2.1 mukaisesti.

Mikäli käyttöönottovalmiuden noston tapahduttua, Fingrid päättää aktivoida Tehoreserviyksikön, toimitaan kohdan 3.2 mukaisesti. Tällöin Fingrid vähentää käyttöönottovalmiuden noston kiinteän kustannuksen kiinteästä aktivointikustannuksesta.

4 Taseselvitys

Yksikönhaltija vastaa Tehoreserviyksikön oman avoimen toimittajansa kanssa tasepoikkeamasta, joka on aiheutunut Fingridin ja Yksikönhaltijan kahdenvälisen kaupan ja Tehoreserviyksikön toteutuneen tehonmuutoksen erotuksesta. Fingrid raportoi kahdenvälisten kauppojen energiamäärät valtakunnalliseen taseselvitykseen. Fingridin ja tasevastaavien välinen tasepoikkeaman hinta määräytyy Fingridin Tasepalvelusopimuksen ehtojen mukaisesti.

5 Käyttövalmiuden ylläpitokorvaus

Tehoreservin ylläpidosta maksettava käyttövalmiuden ylläpitokorvaus määräytyy Yksikönhaltijan ja Fingridin tekemän käyttösopimuksen ja Energiaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisesti.

Käyttövalmiuden ylläpitokorvausta maksetaan talvikaudella (1.12.–28.2.), muuna aikana käyttövalmiuden ylläpitokorvausta ei makseta.

Käyttövalmiuden ylläpitokorvaus maksetaan Yksikönhaltijalle jälkikäteen kuukausittain. Yksikönhaltija lähettää käyttövalmiuden ylläpitoa koskevan laskun seuraavan kuukauden 4. päivänä tai sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä. Fingrid maksaa ylläpitokorvauksen kahden kuukauden kuluessa laskun lähettämispäivästä.

6 Tehoreservikohteen epäkäytettävyys

6.1 Ilmoitukset

Yksikönhaltija on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Fingridille ja Energiavirastolle Tehoreserviyksikön käyttöhäiriöistä, jotka voivat rajoittaa Tehoreserviyksikön käyttöä tai estää sen kokonaan, (jatkossa Epäkäytettävyys). Lisäksi Yksikönhaltija on velvollinen tekemään lainsäädännön edellyttämät markkinailmoitukset.

6.2 Maksut

Fingrid pidättää toistaiseksi kohdan 5 tarkoittaman ylläpitokorvauksen siltä ajalta, jolloin Tehoreserviyksikkö ei ole käytössä kohdan 2 mukaisesti tehoreservijärjestelmän käytettävissä. Talvijaksolla vähintään yhden tunnin Epäkäytettävyys vuorokaudessa aiheuttaa ylläpitokorvauksen pidättämisen koko kyseisen vuorokauden osalta. Ylläpitokorvauksen vuorokausikohtainen määrä lasketaan jakamalla koko sopimusjakson ylläpitokorvaus sopimusjakson vuorokausien lukumäärällä.

Fingrid ilmoittaa kaikki maksujen pidätykset ja niihin johtaneet syyt Energiavirastolle arviotavaksi sähköntuotannon ja -kulutuksen välistä tasapainoa varmistavasta tehoreservistä annetun lain 16 §:n perusteella. Energiaviraston asiassa antaman lainvoimaisen ratkaisun mukaisesti Fingrid joko palauttaa pidätetyt maksut (osittain tai kokonaan) tai huomioi ne korvausten takaisin perimisessä Energiaviraston päätöksen mukaisesti.

7 Tiedonvaihto ja raportointi

Yksikönhaltijan tulee järjestää Tehoreserviyksiköstä reaaliaikamittaus Fingridille siten, että Tehoreserviyksikön kulloinenkin teho ja tehonmuutos todennettavissa reaaliaikaisesti.

Yksikönhaltija raportoi Fingridille ja Energiavirastolle

- koekäytön suunnitellun ajankohdan ja koekäyttöraportin sisältäen kohdan 2.6 mukaiset asiat
- kaikista käyttövalmiuden estävistä tapahtumista ilmoitus välittömästi ja tapahtuneista häiriöistä raportti 2 työpäivän kuluessa yli tunnin kestäneen Epäkäytettävyyden jälkeen
- kuukausittain raportin, jossa on eritelty kaikki kyseisen kuukauden aikana tapahtuneet häiriöt ja tehdyt parannustoimenpiteet
- kuukausittain erillisen raportin kaikilta niiltä jaksoilta, jolloin Tehoreservikohde on aktivoitunut
- kuukausittain maksettavan käyttövalmiuden ylläpitokorvauksen määrän

Fingridillä on oikeus julkaista Tehoreserviyksikön toteutunut tehonmuutos sekä toteutuneet kaupankäyntivolyymit.

8 Käytösääntöjen muutokset ja tarkistukset

Mikäli näitä sääntöjä ja ehtoja joudutaan muuttamaan lainsäädännöllisten muutosten tai viranomaisten muiden toimenpiteiden vuoksi, Energiavirasto vahvistaa muutokset ennen niiden voimaantuloa.

9 Käytösopimuksen purkaminen sekä ylläpitokorvausten palauttaminen ja takaisinperintä

Käytösopimuksen purkaminen sekä ylläpitokorvauksen palauttaminen ja takaisinperintä tapahtuu tehoreservilain 16 §:n ja 17 §:n mukaisesti.

Mikäli Yksikönhaltija rikkoo tahallaan Tehoreservijärjestelmään liittyvää velvoitetta Energiavirasto voi määrätä käytösopimuksen purettavaksi ja voi velvoittaa Yksikönhaltijan palauttamaan korvaukset, jotka Fingrid on käytösopimuksen perusteella maksanut Yksikönhaltijalle, jos tehoreservin käytösopimus on purettu tehoreservilain 16 §:n mukaisesti tai jos Yksikönhaltija on muutoin rikkonut tehoreservin käytösopimusta.